

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

РОБОЧА ПРОГРАМА

Елективного курсу

«Сучасні підходи до діагностики, лікуванню та профілактики судинної патології головного мозку»

для підготовки докторів філософії з медицини

лекції	10 годин
семінарські заняття	14 годин
практичні заняття	16 годин
СРС	50 годин
Разом	90 годин

Одеса
2020

**Робоча програма складена та затверджена на засіданні
кафедри неврології та нейрохірургії ОНМедУ**

«30» серпня 2020 р. Протокол № 1

Розробники програми:

Д.мед.н., проф. Сон А.С.

Д.мед.н., проф. Стоянов О.М.

К.мед.н., доц. Добровольський В.В.

Пояснювальна записка

Мета елективного курсу – підвищення професійної підготовки аспірантів відповідно до чинних директивних документів і згідно вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики **лікаря-спеціаліста** за спеціальністю «неврологія» з питань сучасних підходів до діагностики, лікуванню та профілактики судинної патології головного мозку, набуття відповідних практичних навичок та вмінь.

Теоретичні знання здобувають на лекціях, при вивченні рекомендованої сучасної медичної, неврологічної літератури, які проводяться на основній базі кафедри. Засвоєння та відпрацювання практичних навичок лікарями з питань робочої програми проводиться на практичних та семінарських заняттях на базах кафедри, під керівництвом викладачів кафедри.

Ступень засвоєння практичних навичок відзначається під час заліку на заключному занятті.

Аспіранти, які виконали план і програму курсу, атестуються для визначення рівня знань і практичних навичок з питань судинної патології мозку, сучасної діагностики, методів нейровізуалізації, лікування та профілактики, визначених робочою програмою і успішно здали залік, видається сертифікат встановленого зразку про проходження елективного курсу «Сучасні підходи до діагностики, лікуванню та профілактики судинної патології головного мозку».

**НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
ЕЛЕКТИВНОГО КУРСУ
«Сучасні підходи до діагностики, лікуванню та профілактики судинної
патології головного мозку»**

№	Назва курсу та розділу	Л	С	П	С.Р.	Всього
1.	Актуальність проблеми судинної патології ЦНС. Етіологія, патогенез та фактори ризику гострих порушень мозкового кровообігу.	2			6	2
2	Кровопостанання головного мозку. Симптоматика розладів центральної гемодинаміки у різних судинних басейнах.	2				2
3	Клініка, діагностика, лікування та прогноз інсультів	4		4		8
4	Топічна діагностика. Методи виявлення ЦВП. Нейровізуалізація ЦВП		8	2		10
5	Порушення свідомості, кома, диференційна діагностика коматозних станів. Критерії смерті мозку		4			4
6	Особливості клінічних проявів скороминучих порушень мозкового кровообігу. Транзиторні ішемічні атаки.			2	6	2
7	Медична реабілітація постінсультних хворих з застосуванням протоколів заснованих на доказах	2				2
8	Профілактика церебро-васкулярної патології згідно рекомендацій заснованих на доказах			4		4
9	Сучасні підходи до лікування гострих та хронічних порушень мозкового кровообігу			4	38	4
10	Залік		2			2
	ВСЬОГО	10	14	16	50	40

**ТЕМИ ЛЕКЦІЙ
ЕЛЕКТИВНОГО КУРСУ
«Сучасні підходи до діагностики, лікуванню та профілактики судинної
патології головного мозку»**

№	Найменування теми	Обсяг у год.
1	Актуальність проблеми судинної патології ЦНС. Етіологія, патогенез та фактори ризику гострих порушень мозкового кровообігу.	2
2	Кровопостачання головного мозку. Симптоматика розладів центральної гемодинаміки у різних судинних басейнах.	2
3	Клініка, діагностика, лікування та прогноз ішемічних інсультів.	2
4	Клініка, діагностика, лікування та прогноз геморагічних інсультів. Розриви артеріальних аневризм та артеріо-венозних мальформацій головного мозку.	2
5	Медична реабілітація постінсультних хворих з застосуванням протоколів заснованих на доказах	2
	Всього	10

**ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ
ЕЛЕКТИВНОГО КУРСУ
«Сучасні підходи до діагностики, лікуванню та профілактики судинної
патології головного мозку»**

№	Найменування теми	Обсяг у год.
1	Основи топічної діагностики уражень нервової системи при ішемії мозку	2
2	Методи виявлення вогнищевої патології у хворих з припустимою судинними захворюваннями головного мозку	2
3	Порушення свідомості, кома, диференційна діагностика коматозних станів. Критерії смерті мозку	4
4	Додаткові методи обстеження, які застосовуються у хворих на інсульт	2
5	Діагностика та диференційна діагностика субарахноїдального крововиливу	2
6	Залік	2
	Всього	14

**ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
ЕЛЕКТИВНОГО КУРСУ
«Сучасні підходи до діагностики, лікуванню та профілактики судинної
патології головного мозку»**

№	Найменування теми	Обсяг у год.
1	Діагностика та диференційна діагностика порушень спинального кровообігу. Методи нейровізуалізації.	4
2	Особливості клінічних проявів скороминучих порушень мозкового кровообігу. Транзиторні ішемічні атаки.	2
3	Таламічний синдром, синдром внутрішньої капсули, стовбурні синдроми при ГПМК	2
4	Форми ішемічного інсульту. Особливості клінічного перебігу	2
5	Профілактика церебро-васкулярної патології згідно рекомендацій заснованих на доказах	4
6	Сучасні підходи до лікування хронічної ішемії мозку	2
	Всього	16

**ТЕМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
ЕЛЕКТИВНОГО КУРСУ
«Сучасні підходи до діагностики, лікуванню та профілактики судинної
патології головного мозку»**

№ з/п	Тема	К-ть годин
1	Гострі порушення венозного кровообігу (клінічні прояви, особливості перебігу, діагностики та диференційної діагностики).	6
2	Транзиторні ішемічні атаки (клінічні прояви, особливості перебігу, діагностики та диференційної діагностики).	6
3	Роль судинних аномалій та варіантів кровопостачання в розвитку цереброваскулярних захворювань.	6
4	Хронічні повільно прогресуючі порушення мозкового кровообігу(дисциркуляторна енцефалопатія). Венозна енцефалопатія.	8

5	Субарахноідальні крововиливи (клінічні прояви, особливості перебігу, діагностики та диференційної діагностики).	4
6	Паренхіматозно - субарахноідальні крововиливи (клінічні прояви, особливості перебігу, діагностики та диференційної діагностики).	6
7	Епідуральні гематоми (клінічні прояви, особливості перебігу, діагностика та диференційна діагностика).	6
8	Субдуральні гематоми (клінічні прояви, особливості перебігу, діагностика та диференційна діагностика).	8
Разом		50

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Неврологія: нац. підручник / І.А.Григорова, Л.І.Соколова, Р.Д.Герасимчук та ін.: за ред. І.А.Григорової, Л.І.Соколової. – К.: ВСВ «Медицина», 2014. – 640 с.
2. Очерки по ангиографии / Под ред. З.А.Суслиной, М. МИА. – 2005. – 234 с.
3. Бондаренок Л.П. Семенова О.В. Топическая диагностика поражения нервной системы (в вопросах и ответах). Справочное руководство (второе издание). К.: Олфа. - 2010. – 167 с.
4. Скоромец А.А., Скоромец А.П., Скоромец Т.А. Топическая диагностика заболеваний нервной системы. – Руководство для врачей. – 5-е изд. стереотипное. – СПб.: Политехника, 2007. – 399 с.

5. Виленский Б. С. Неотложные состояния в неврологии: Руководство для врачей. СПб.: ООО "Издательство ФОЛИАНТ", 2004. - 512с.
6. Воробьев П. А. // Гериатрия в лекциях. М., 2002. – 230 с.
7. Карлов В. А. Неврология: Руководство для врачей /2-е изд., перераб. и доп.- М.: Медицинское информационное агентство, 2002. 640с.
8. Шмидт Е.В., Лунев Д.К., Верещагин Н.В. Сосудистые заболевания головного и спинного мозга. М., «Медицина», 1976, с ил., с. 284.
9. Васильева А.В. Вегетососудистая дистония: симптомы и эффективное лечение - С-Пб.: Невский проспект, 2007. — 160 с.
10. Вейн А.М. Вегетативные расстройства - М.: ООО МИА, 2003. - 752 с.
11. Яхно Н.Л., Дамулин И.В., Захаров В.В. Дисциркуляторная энцефалопатия. М., 2000. – 476 с.
12. Котов СВ., Исакова Е.В., Рябцева А.А., Лобов М.А., Рудакова И.Г. Комплексная терапия хронической ишемии мозга / Под ред. В.Я. Неретина.– М., 2009. – 532 с.
13. Румянцева С.А. Интенсивная терапия ишемического инсульта. РМЖ, 2005, №2, с 1256–1259
14. Карпов Р.С., Дудко В.А. Атеросклероз: патогенез, клиника, функциональная диагностика и лечение. - Томск. 2007. - 665 с.
15. Белова А. Н. Шкалы, тесты и опросники в неврологии и нейрохирургии. - руководство для врачей. 2004, Москва.: Медицинская книга. - 456 с.
16. Новик А.А., Ионова Т.И. Исследование качества жизни в медицине / Под ред. Ю.Л. Шевченко. — М.: Гэотар–Мед, 2004. — 123 с.
17. Чистик Т. Борьба с инсультом. Состояние медицинской помощи на Украине. // МНЖ. - №7, 2014. – С. 87-90.
18. Langhorne P. Восстановление двигательных функций после инсульта: систематический обзор // Ланцет (адаптация Укр.НИИ неврологии. - № 9-10. – 2014. – С.16 – 32.
19. Фломинов Ю.В. и др. Лечение инсульта в стационаре: ключевые факторы, определяющие исходы болезни // МНЖ. - № 7. – 2014. – С.46-50
20. Наказ МОЗ № 602. Реабілітація, профілактика і лікування ускладнень та планування виписки при ішемічному інсульті (адаптована клінічна настанова, заснована на доказах) 2012 р. – 50 с.
21. Наказ МОЗ № 602. Рекомендації щодо ведення хворих з ішемічним інсультом та транзиторною ішемічною атакою (адаптована клінічна настанова, заснована на доказах) 2012 р. – 38 с.
22. Наказ МОЗ № 602. Сучасні принципи діагностики та лікування хворих із гострим ішемічним інсультом та ТІА (адаптована клінічна настанова, заснована на доказах. - 2012 р. – 89 с.
23. Виничук С.М. Ишемический инсульт: эволюция взглядов на стратегию лечения. – Киев, изд. Нац. мед. ун-та. – 2008. – 120 с.
24. Румянцева С.А. и др. Антиоксидантная терапия геморрагического инсульта – М.: Медицина, 2007. – 70 с.

25. Диагностика, лечение и профилактика мозговых инсультов /А.А.Козелкин, В.И.Дарий и др. (методическое пособие). – Запорожье, 2006. – 152 с.
26. Румянцева С.А., Силина Е.В. Энергокоррекция и качество жизни при хронической ишемии мозга. – М.: Мед.книга. – 2007. – 159 с.
27. Рациональная нейропротекция / И.Ф.Беличев, В.И.Черний и др. – Донецк: Заславский, 2009. – 262 с.
28. Маркин С.П. Восстановительное лечение больных перенесших инсульт – М.: Олфа. – 126 с.
29. Віннічук С.М. Гострий ішемічний інсульт. – К.: Наук. думка, 2006. – 286 с.
30. Віннічук С.М. Неврологія: підручник для лікарів інтернів, курсантів ФУЛ. – К.: Здоров'я, 2008. – 233 с.
31. Дифференциальная диагностика нервных болезней: Руководство для врачей / Под ред. Г.А.Акимова, М.М.Одинака. – СПб.: Гиппократ, 2005. – 665 с.
32. Квалификационные тесты по неврологии / под ред. Штока В.Н. – М.: МЕДпресс-информ, 2010. – 204 с.
33. Мументалер М. Дифференциальный диагноз в неврологии – М.: МЕДпрес-информ, 2009. – 360 с.
34. Руководство по неврологии по Адамсу и Виктору – 7-е изд. – М.: МИА, 2006. – 677 с.
35. Скворцова Т.Ю., Бродская З.Л., Савинцева Ж.И. Современные методы нейровизуализации в дифференциальной диагностике лучевых поражений головного мозга у больных с церебральными опухолями // Бюллетень сибирской медицины. - № 4, 2011. – С. 130-136
36. Суслина З.А., Пирадов М.А. Нейровизуализация при сосудистой патологии головного мозга // Неврологический вестник №1 , 2007. — С.145—149.
37. Вальдуза Х.М. Нейросонология и нейровизуализация при инсульте – М.: Медпресс, 2012. – 608 с.
38. Одинак М.М. Позитронная эмиссионная томография. В кн.: Неврология: Национальное рук-во. Под ред. Е.И. Гусева М.: ГЭОТАР-Медиа, 2009;167–71.
39. Яхно Н.Н., Левин О.С., Дамулин И.В. Сопоставление клинических и МРТ-данных при дисциркуляторной энцефалопатии. Сообщение 2: Когнитивные нарушения. Неврол. Журн. - 2001;6(3):16–8.
40. Емелин А.Ю., Фокин В.А., Лобзин В.Ю. и др. Трактография как новый метод изучения патогенеза и дифференциальной диагностики деменций. Вестн. Рос. ВМедА (прилож.) 2010;4(32):26–7.